

Slangen i vandet

leder blandt shuares og deres gæster

Lars Henningsen

Med denne udgave af *Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur* følger en dvd. Indholdet er skabt i Ecuador ved floden Tayunt sideløbende med den afsluttende redaktionelle og produktionsproces i oktober og november 2008. Artiklen beretter om tidligere rejser til stedet, om fotografi i hen ved 70 år i denne kulturelle sammenhæng og om forventninger til genbesøget.

1934

Angel sidder på sengekanten. Vi er på visit hos ham i den lille by Macas, byen, hvor indianerne engang i 1500-tallet trængte den spanske hær op i en krog. De kom til kort og tabte, de spaniere, dette sted, hvor Upano-floden slynger sig bredt og brunt gennem det grønne massive vildnis.

Angel holder en bog i hånden. Han åbner den og betragter fotografierne i den. Han virker synligt bevæget. Angel genkender steder, genstande og personer. Det er hans familie, hans forfædre, som står der og poserer på billederne.

Bogen, vi har bragt med, er en rejseberetning fra 1934. *Blandt hovedjægere i Ecuador*. Forfatteren Åge Krarup Nielsen medbragte ikke blot en skarp iagttagelsesevne og en velskrevet dagbog men også et fotoapparat på den dristige færd ud til jungleindianerne.

Vi ser på kortet over rejsen. Ruten er markeret med små prikker. Den beskedne stiplede linie udgør noget af en kontrast til de udfor-

dringer, der mødte den rejsende herude – eller herinde – i junglen for 70 år siden. Krat, væltede træstammer, trone, mudder og kløfter. Det var realiteterne undervejs ud til de berygtede og fascinerende indianerstammer.

Angel peger på et knæk i rækken af prikker, Der ved Pastaza-floden, syd for, dér kommer Angel fra. Krarup Nielsen rejste gennem hans barndomsland i sin tid. Slægten udgøres nu af mange brødre. Chuints.

To af dem er Angel Chuint og Fransisco Chuint. Og Fransiscos søn Genaro Chuint skal også nævnes. Han er vores vært under dette og andre ophold.

Angel fører hånden hen over bogens side. De to piger på billedet ser direkte på fotografen. De smiler lidt. Lidt anspændte. På andre fotografier i Krarup Niensens bog poserer indianerne, danner tableauer og grupperinger med pusterør, nedlagte byttedyr, skrumpehoveder og musikinstrumenter. Der er motiver nok for en ivrig fotograf. Og for indianere, som ved, hvilke synsoplevelser, som gør indtryk på en eventyrlysten dansker. – En rejsende, som meget hurtigt ville få pudset sine knogler rene og blanke af kæmpemyrer, hvis ikke han blev hjulpet frem af guider og indianere i den tætte skov.

De to piger på fotografiet er stoppet op. Et øjeblik, sådan virker det. Et øjeblik, der rækker frem mod en anden tid. Nu. Mellem Angels hæn-

r. Så mange år efter.

Det synes som om, at pigerne ved det. De ved, at de bliver set og vil blive set. Et spørgsmål trænger sig på: Hvordan kunne indianerne vide, hvordan man indstiller sig til fotografering, når de mødte Krarup og hans kamera dengang i begyndelsen af 30'erne? Det er formentlig første gang, de bliver fotograferet. Og formentlig sidste gang. Og de ser sandsynligvis aldrig fotografiet i fremkaldt form.

En Angel ser det nu, og jeg mærker hans savn. Vi får åbnet for en flig af tid og en kultur, som er væk. Næsten da.

1992

Carmin Chuint. Hun er søster til Luz Maria. – Luz, der er Fransiscos kone. Polaroidkameraet har netop spyttet billedet ud af sprækken under kamerahuset. Hun rækker hånden frem. Tager nærmest forsigtigt mod billedet. Hun ser sig selv. Betragter billedet. Siger et ord på shuar. Hun beholder fotografiet.

Jeg har hængt et gråt tæppe op mellem to stolper. Pladsen er bar og støvet. Hytter ligger spredt omkring den. Fladbankede bambusstykker udgør vægge. Lange seje palmeblade danner en tæt tækning på tagene. Dét er nødvendigt, for regnen står indimellem ned i stænger, og støvet bliver til mudder, der klæber til alt og alle.

Nu står et blidt eftermiddags lys ind over pladsen. Vi har fotograferet og filmet denne eftermiddag. Tæppet tydeliggør forehavendet. Der er dannet et rum på pladsen. Det er let, tydeligt og flygtigt.

Carmin tager billedet til sig. Sådan ser det ud. Hun synes at tænke: Jeg er her, og jeg er også dér.

Et øjeblik tænker jeg: Hvad gør denne fotografering og disse billeder for indianernes selvforståelse? Måske en hel del. Måske ikke så meget endda? Indianernes fortællinger og myter er i forvejen fulde af kraftfulde billeder og visioner. Og Carmin er uden tvivl temmelig vant til at blive set og at se i samværet med alle de børn og deres fætre og kusiner, der omgiver hende.

Det er snart mørkt. Kendte pejlemærker og konturer i området forsvinder. Junglenattens foruroligende lyde sniger sig bagom fornuft og forsøg på sammenhængende orientering og tænkning. Jeg klamrer mig til kameraets strop.

Der lyder grin, hvin og sang ved tæppet; børnene hiver og flår i det. Det hele ender i pjat, snak og løben rundt. Fotograferne er glemt. For en tid. Jeg tror, at nogle af polaroidbillederne bliver gemt i en kjolefold eller oppe under en bjælke ved et flettet palmetag i selskab med de tamme papegøjer, som en dag engang i en uvis fremtid ender i en sort suppegryde.

2001

Vi sidder på flodbrinken. Genaros Chuints søn Lizandro har vist mig rundt i området omkring Tayunt. Vi så på de lyseblå skolebygninger, kakao-planten med de store tunge frugter, papaya-træet, volleyball-banen og de mange yuca-planter, hvis rodknolde ender med at blive til chica-drik. Vi gik forbi trækirken og Lizandro pegede hen på de hvidkalkede gravsætninger. Han sagde lavt: – Om natten kommer der nogen og tager skeletterne.

Vi ser på floden og omgivelserne. Jeg gentager ordene som Lizandro udtaler. Det er både en sproglek og en sprogøvelse. Han siger tålmodigt, hvad tingene omkring os hedder på spansk. En vaskesten, et træ, en bro, en ledning, mudder og fisk. – Og så er der Boa, siger Lizandro. – Boa, som lever i floden, Boa, som sniger sig ind på os og kvæler os og sluger os.

De følgende dage nærmest eksploderede historierne om gigantslangen. Den voksede meter for meter, og antog efterhånden en længde på over 70 meter. Noget af en krabat. Den var centrum i den lokale lege- og fortællekultur. De store børn svømmede under vandet i den brune flodvand. De flød skjult med strømmen og angreb de små børn, når de badede. Det handlede om skræk og fryd. Formentlig mest skræk, for de mindste børn, der blev grebet, trukket ned og næsten ædt.

Mit medbragte bundt af tuschpenne indkøbt i Føtex for en tyver dannede solid rygrad i et veritabelt tegnestudie, hvor Boa-slangen med stor selvfølgelighed indtog rollen som hovedperson. Det blev til mange tegninger af den, flod, bjerge og jungle. Slangen sneg sig rundt i vandet. Nogle gange var den ternet, andre gange optrådte den med fire øjne, to i hver ende, hvilket bestemt ikke gjorde den mindre uhyggelig.

Føtex-tuscherne udgjorde en slags våben mod slangen, som vi sad der og tegnede og fortalte omkring det lille bræddebord. For en tid blev den holdt på afstand. Men så ville den med sikkerhed nærme sig igen. Stakkels det barn der blev sendt til floden for at vaske sig, skylle tøj eller passe på mindre søskende.

En børneven, der kunne holde Boa på afstand for en tid, var rumvæsenet Chapulin. Han var hovedperson i børne-tv. Koncentreret sad flokken af børn omkring den lille flimrende blå skærm. Og derefter legede de robotlege. Og tegnede Chapulin. Med små følsomme antenner på hjelmen gik han rundt i farligt selskab med Boa-slangen.

September 2008

Nu er billetterne til Ecuador booket. Igen.

Med i bagagen har vi det grå tæppe. Der er videokamera, under-vandskamerahus, fotoapparat, ekstra fotografiapparater til indianerne.

Laptop'en ligger bagerst i rygsækken, så der kan redigeres video og stillbilleder på stedet.

Hvad vil der ske?

Det er umuligt at udarbejde et manuskript for aktiviteterne ved Tayunt. Der bringes ikke post til denne centrale del af verden, så en optageplan kan vi (heldigvis) ikke sende til Chuints. Idéen nu er at følge op på de spor, der blev dannet i 2001.

Et antikvariat har forsynet os med et ekstra eksemplar af *Blandt hovedjægere i Ecuador*. Den skal Angel have. Nu er den endda indbundet i hajskind. Ikke ligefrem en almindelig paperback fra Gyldendal.

Boa. Hvad med den? Vi tror den stadig gemmer sig i flodbrinken. Sådan en krabat hører til blandt shuares. Af alle steder. Vi supplerer bagagen med undervandsudstyr. Billederne begynder at tone frem for den indre skærm: et barneansigt med sort hårtop skimtes under det brune vands overflade, han ser ind i kameraet, holder vejret. Det sorte hår svajer i strømmen.

Her møder vi den imaginære fælles forestilling om Boa-slangen. Vi leder efter den udstyret med et digitalt medie. Det skal der til. Vi laver en film. Det ender med en dvd, som kan ses på det lille blå flimrende tv i indianernes samlingsrum, og som nu sidder bag i en lomme på dette tidsskriftsnummer.

Det grå tæppe er igen med i bagagen. Idéen nu er at genskabe billederne fra 1992. På et af billederne holder Luz Maria bestemt og nænsomt datterens, Rosas, arm. Der er også billedet, hvor Genaro sidder med forladegeværet og ser hen over skulderen – lige ind i kameraets linse. I stakken af fotos ligger også billedet, hvor fire små børn sidder tæt på en lille bænk. Og huskes skal fotografiet, hvor en lille dreng på fire betuttet står med armene tæt ned langs siden.

Under genbesøget bliver tæppet kastet op over fodboldmålet, og vi rekonstruerer billederne. Hvordan stod vi, hvem var med på samme billede, hvordan blev det til? Der er gået hen ved 16 år. Hvad er der sket i den tid? Vi filmer nogle udsagn om det.

Der sker en iscenesættelse og en gentagelse af en eftermiddag, der var engang. Men har det noget med en autentisk og troværdig skildring af indianerne at gøre? Ja, det har det. Netop iscenesættelsen giver paradoksalt nok en form for sandhed om indianerne – og gæsterne fra Danmark, der er med ved tæppet. En af pointerne er, at iscenesættelserne har resonans og gyldighed for personerne på dette sted, på dette tidspunkt. Der er netop ikke tale om, at vi som gæster arrangerer og iscenesætter vores billeder. Det, vi – indianere og gæster – gør, er nærmere at spørge: – Hvordan vil vi vise, hvem vi er? Hvordan forestiller vi os andre ser os? Hvad er vigtigt for os?

Det grå tæppe udgør et nænsomt indgreb, som det vejer der i aften-vinden. Målet er altså ikke blot et *klik* og billeder, der er *taget*. Målet er heller ikke kun optagelser, der kan ende i en udgivelse i Danmark.

Efter al sandsynlighed bliver der igen en vældig ageren og snak. Vi mødes jo. Man kan sige, at billeder er på vej allerede *før*, vi trykker på kameraets knap. Tæppets grå firkant støtter og fokuserer begivenheden. Vi ser, hvad der sker – og det sker.

Aktiviteterne er i al deres ydmyghed med til at stille spørgsmålet: Hvad er et medie for noget? Vi fristes ofte til at sige: medierne er videokamera og fotografiapparat. Men perspektivet for eftermiddagens udfoldelser er vist større. Vi kan opfatte mediers kvaliteter som relationer, der bliver sat i form.

Det sker indimellem foran et gråt tæppe.

Nye billeder

Dermed må vi opgive blot at *tage* billeder af hovedjægerens efterkomere. Nok så nydelige portrætter af de ædle vilde kan ikke længere foregive at vise sandheden om mennesker i junglen.

Ej heller Boa-slangen skal indfanges med kameraerne. Lad os forestille os og vise, hvad der skal til for (næsten) at fange den. Netop det er interessant og udfordrende. Så oplever vi, hvad mennesker kan – sammen.

Og nu: Læs herefter hvad der videre skete og find dvd'en frem, der er placeret bagerst i tidsskriftet.

Billedudveksling

Artikel og dvd indgår på lige fod med øvrige artikler i dette tidsskriftsnummer. Serien af fotografier fra børneinstitutionen Mejsen er derfor med på rejsen til Ecuador og indgår i udvekslingerne med børn ved Tayunt. Vi vil f.eks. lege *Kamerajagt/Stikleg*, *Vi finder billeder* og *Fra en kameratur* med børnegruppen. Det vil sige, at vi lader os inspirere af nogle af de samme undersøgende lege med kamera, som børnegrupperne og Klaus Thestrup udviklede i Mejsen.

Kredit, fotografier

Krarp Nielsen, Aage (1934): *Blandt hovedjægere i Ecuador*. Gyldendal
Øvrige fotos: Lars Henningsen og indianere ved besøg i 2001.

Baggrundsinformationer

Rammen for genbesøg i 2008 har overskriften: DIGA! Billedkunstner Grete Aagaard og dokumentarist Lars Henningsen står bag projekterne både i 2001 og 2008. Det aktuelle initiativ og dvd-udgivelse er støttet af Center for Kultur og Udvikling, Århus Kommunes Kunstråd, Undervisningsministeriets tips- og lottomidler samt Pia Maybury Lewis, Cultural Survival, Boston. Producent for projekt og dvd er KKArt.

Litteratur

Tilgangen til fotografi og video, der ligger til grund for artikel og besøg hos Chuints, er inspireret af bl.a. følgende titler:

Bertelsen, Lars Kiel (2000): *Fotografiets grå mytologi. Historier på kanten af et medie*. Politisk Revy/Rævens Sorte Bibliotek

Bertelsen, Lars Kiel (2002): »Om at lege med medier«. In: *STILL Omkring kameraet. Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur* nr. 45

Bertelsen, Lars Kiel (1998): »Gummistøvlefotografi«, i ledsagehæftet til videoen Hulkamera. In: Lars Henningsen, *Børnekultur – medielege 1992-2002*, Dvd, Zip Zap Video

Bourriaud, Nicolas (1997): »Den relationelle æstetik«. In: *Exogen*, oversat fra *L'esthétique relationnelle (deuxième partie)* af Kasper Nefer Olsen, København, s. 26-35.

Crawford, Ian Peter (1994): »Scenesættelse af anderledesheden. Etnografisk film mellem fiktion og dokumentarisme«. In: *Tidsskriftet KVAN* nr. 39, s. 90-100

Gade, Rune (1992): »Scenesættelsens sandhed«. In: *Scenesætter*, ledsagehæfte til videoen *Scenesætter*, Lars Henningsen, Zip Zap Video

Illeris, Helene (2003): »'Metareflection' and 'Experience' Relational Strategies in Visual Culture«. Paper: *Symposiet Visual Culture in Education*. NERA Congress, København

Larsen, Hanne Miriam (2002): »Det intersubjektive kamera – om dokumentarfilmen og den etnografiske metode«. In: *STILL Omkring kameraet, Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur* nr. 45

MacDougall, David (1997): »The visual in anthropology«. In: Marcus Banks and Howard Morphy (ed.): *Rethinking visual anthropology*. Yale University Press, s. 276-295

Pink, Sarah (2001): *Doing visual Ethnography. Images, Media and Representation in Research*. SAGE Publications

Sandbye, Mette (2001): *Mindesmærker. Tid og erindring i fotografiet*. Rævens Sorte Bibliotek, Forlaget Politisk Revy, København

Shechner, Richard (1982): »Collective Reflexivity, Restoration of Behavior«. In: Jay, Ruby (ed.): *A crack in the mirror: reflexive perspectives in anthropology*. University of Pennsylvania Press, s. 39-82

Thestrup, Klaus (2007): »Lad os lege med medierne«. In: Rasmussen, Bjørn (red.): *Drama Boreale 2006 – aktuell forskning i drama og teater*. Gnist-Tapir, Trondheim

Øvrig litteratur

Henningsen, Lars (2002): »Så gør jeg sådan her, nærmest ... Et kropsfænomenologisk blik på en leg med kamera«. In: *STILL Omkring kameraet*. Red. Lars Henningsen. *Zip Zap Video* og *Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur*, nr. 45

Henningsen, Lars (2005): »Virtuel fortid, nu, fremtid. Antropologen Richard Schechners model og begreb for kollektiv refleksivitet: 'restored behavior'«. In: *Display. Refleksivitet – intersubjektivitet – visualitet. Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur*, nr. 48

Henningsen, Lars (2005): »Viden og visualitet i postmoderne opbrud. Sociologen

Sarah Pinks udvikling af et 'reflective approach' i kulturstudier«. In: *Display. Refleksivitet – intersubjektivitet – visualitet. Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur* nr. 48
Henningsen, Lars (2005): »Boa har fire øjne og den venter på dig under en sten. En rejseberetning om børns leg blandt shuarindianere«. In: *Display. Refleksivitet – intersubjektivitet – visualitet. Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur*, nr. 48

Video

Henningsen, Lars (Idé og produktion) (1992): »/scenesætter«. Optaget i Uunt Chi-wias, Ecuador, Zip Zap Video, se www.zipzap.dk

Lars Henningsen er dokumentarist og uddannet lærer. Tillige uddannet fra Århus Kunstakademi og Rietveld Akademi, Holland. exam.pæd. i medie- og informationskundskab og cand.pæd. i billedkunst. Suppleringsuddannelsen i børne- og ungdomskultur. Medlem af DBF/Danske Billedkunstneres Fagforening. Særligt fagligt fokus: kollektiv refleksivitet og kollaborative dokumentariske processer.

Slutbilleder

Væretter besøget i Uunt Chiwias

Lars Henningsen og Grete Aagaard, Quito d. 13.11.08

Der er nu gået 20 år siden det første besøg hos familie Chivint. Selve ordet *familie* kendetegner en enkelt af de forandringer, der er sket i denne del af den ecuadorianske jungle. Tidligere fortalte ordet *familie* mest om vores forsøg på at etablere en genkendelig struktur. Ordet *slægt* var dengang et noget mere rammende begreb. Fætre, kusiner, onkler og tanter tog del i værtsskabet. Børnegrupperne var store, som nu, og ofte sammensat fra forskellige grene af slægten.

Syv voksne Chuint-søskende danner nu stammen i familiemønstret. Fire af dem har huse, der ligger på rad. Børneflokket færdes overalt. Mange lege og fortællinger bringes videre fra børnegeneration til børnegeneration.

Vores film og fotografier er blevet en væsentlig del af familiens forståelse som *slægt* og *familie*. Sådan virker det. Det giver medlemmerne udtryk for. Et gråt tæppe, en film og et bestemt fotografi er særlige omdrejningspunkter, nemlig filmen *Scenesætter* samt fotografiet af Luz Maria og datteren Rosa.

Optagelserne skete under et ophold i 1992. Ved genbesøget i 2001 medbragte vi desværre ikke dvd'en *Scenesætter*, da vi slet ikke forventede, at familierne rådede over el og tv. Det gjorde de imidlertid. Der var ikke mulighed for at forberede vores ankomst med f.eks. brev og samtidig at afklare mulighederne for at se video.

I midten af oktober 2008 havde *Scenesætter* endelig premiere i Uunt Chiwias – altså med 16 års forsinkelse. Een stor forskel gjorde sig gældende. Nøglefiguren i familielivet Luz Maria var død for få år siden.

I dagene op til præsentationen af de fem minutters film havde familien og vi forberedt os på at se optagelserne, hvor Luz Maria sidder og taler foran kameraet. På opfordring blev det til gentagne visninger, og mange eksemplarer af dvd'en spredtes til de forskellige grene af familien. Billedet af Luz Maria og Rosa ses tillige på familiernes vægge og fortæller om fotografiet som en påmindelse om tid og forgængelighed. Dette gælder i formentlig i mange kulturkredse... og måske særligt her, hvor foto- og videoapparater ikke er en almindelig del af familiernes erindring og fælles fortælling.

Rosa bor ikke længere i Uunt Chiwias. Hun er gift med en soldat, bor nu i Shell Mera og har fire børn. Rosa formår tilsyneladende at forbinde to meget forskellige verdener, shuar-landsbyen og den civile del af militærbasen, og er, så vi, et centralt, samlende og populært familiemedlem i Uunt Chiwias.

Dvd'en DIGA!

Videoen *To lege. Kamerajagt og Vi finder billeder* former sig som en replik til de lege, Klaus Thestrup har udviklet sammen med pædagogisk personale og børn i institutionen Mejsen. En forskel er dog her, at jagten centrerer sig om en bold, der hurtigt blev fremstillet til formålet. Fodbold er samlingspunkt for store og små, for piger og drenge. Og for mænd og kvinder. Drengen Eddy på 13 år følger fokuseret børneflokkens tumlen og legens dynamik.

Lege og fortællinger om boaslangen syntes i starten af besøget at være helt forsvundet. Men pludselig en eftermiddag begyndte børnegruppen at tegne med pinde i den bløde jord. Ud over pladsen. Mange børn. Mange slanger. Og andre dyr. Det blev til flere tegninger med tuscher og papir. Desuden indgik dyrelude og undervandsoptagelser i floden Tayunt. Optagelsessituationerne baserer sig på en tæt udveksling, hvor kendte erfaringer og børnenes viden om visuelle udfoldelse spiller tæt sammen. Resultatet blev filmen *Boa og andre dyr*.

Et påtrængende problem for familierne i Uunt Chiwias er udformningen af et nyligt færdiggjort vejanlæg tværs igennem området. Asfaltbelægningen på vejen medfører, at bilerne kører forbi den gående færdsel i voldsom fart. Voksne og børn gav udtryk for, at en løsning var etableringen af vejbump. Vi gik ind i et samarbejde om at udforme en video, der synliggør problemet for omverdenen.

Initiativet placerer sig i et krydsfelt mellem social kunst og kollaborativ dokumentarisk virksomhed. Som det ses i videoen, var børnene aktive i udformningen af filmens slogan, og de indgik som ivrige observatører, når en bil nærmede sig i rasende fart, og kameraet skulle frem. Den danske titel på videoen blev *Vejbump!* Produktionen kan ses som et modsvar til beslutninger, der bliver truffet henover hovederne på børn og voksne. En brugsfilm, der er produceret på stedet med det samme. En ytring, et opråb til omverdenen.

Vejbump! kan tillige opfattes som en kommentar til en romantiseret reservat-opfattelse af børn, børnekultur og indianerliv. Også børn i Uunt Chiwias reagerer på omgivelsernes pres. DIGA!

Og bogen *Blandt hovedjægere i Ecuador* – hvor er den nu? Idéen var at give den til Angel Chuint, der gav fotografierne fra 1933 så stor opmærksomhed. Det viste sig ikke at være muligt at overdrage bogen til Angel. Den blide og indsigtfulde shuarindianer var død inden for samme tidsperiode som Luz Maria.

Mykol, en dreng på knap 10 år, fik bogen. Han gik med selvfølgelighed på papegøjejagt sammen med det meterlange bodoquera-pusterør, og han dansede med stolthed den traditionelle shuar-dans. Mykols interesse for shuartraditionerne går dybt. Bogen lå tungt i hans hænder, da han gik hjem med den.

Filmen *Iscenesætter* fandt altså endelig vej til familien Chuint. Vi sad hen ved 25 mennesker omkring tv'et, og det grå tæppe blev senere monteret for enden af et hus. Igen blafrede stoffet i den lune vind. Der blev ivrigt dannet opstillinger og grupper, og blitz'enen glimtede ivrigt. Rekonstruktionerne tog en ganske anden form end den, vi havde tænkt i Danmark. Om der er mulighed for at udarbejde en ny film om iscenesættelser i Uunt Chiwias er uvist. De private og personlige rum er tillige ændrede efter Luz Marias død. Om dette forandrede vilkår kan harmonere med både en ny film og familiens situation skal afklares.

Som det fremgår i indledningen, er filmen *Iscenesætter* sammen med fotografier og andre film fra stedet blevet en del af familien Chuints fortælling om sig selv. Billederne er tillige en stor del af vores nøgle til kontakt og projekter i Uunt Chiwias. Filmen viser på en både insisterende og afdæmpet måde, at der ikke gives en entydig skildring af et menneske eller en social sammenhæng. Sort/hvide fotografier, videooptagelser og polaroidbilleder fortæller forskelligt. Men billederne spreder sig ikke. De samlet sig over tid. Danner mønstre og erfaringer. Se med.

Luz Maria Chuint og Rosa Chuint 1992

Note

Den samarbejdende dokumentariske tilgang indebærer, at der under besøget er udarbejdet kopier af dvd'er med film og foto til de forskellige dele af familien. Optagelser og redigerede film er gennemset og kommenteret processuelt. En del fotos er printet og samlet i bøger. Børn har tegnet videocovers m.v.

På baggrund af ideoplæg fra den lokale skole er der udarbejdet forslag til grafisk design m.v. i forbindelse med undervisningsmateriale til videoen *Vejbump*.

Grete Aaggard er uddannet billedkunstner og placerer sig i sit kunstneriske arbejde indenfor det sociale og politiske område. Hun står bl.a. bag projektet Set Up Tolerance, som udgiver Speak Up! magasinet for mangfoldige ytringer og uens identiteter.